

Παντελής Γεωργογιάννης
Επιμέλεια

1ο Συνέδριο
Ελλάδας - Δημοκρατιών
πρώην
Σοβιετικής Ένωσης

Εκπαίδευση
και
Διαπολιτισμική Επικοινωνία

Πάτρα, 24-26 Σεπτεμβρίου 1993

Αίθουσα μουσικών εκδηλώσεων Πανεπιστημίου Πατρών
Κτήριο Χημικών Μηχανικών

Υπό την αιγίδα του ΥΠΕΠΘ

Σειρά: Πρακτικά Συνεδρίων 1

Πάτρα 2018

Παντελής Γεωργογιάννης
Επιμέλεια

1ο Συνέδριο
Ελλάδας - Δημοκρατιών
πρώην
Σοβιετικής Ένωσης

**Εκπαίδευση
και
Διαπολιτισμική Επικοινωνία**

Πάτρα, 24-26 Σεπτεμβρίου 1993

Αίθουσα μουσικών εκδηλώσεων Πανεπιστημίου Πατρών
Κτήριο Χημικών Μηχανικών

Υπό την αιγίδα του ΥΠΕΠΘ

Σειρά:
Πρακτικά Συνεδρίων 1

1η έκδοση (έντυπη)
Πάτρα 1994

2η έκδοση (ηλεκτρονική)
Πάτρα 2018

Όλα τα αντίγραφα υπογράφονται από τον κάτοχο του copyright.

Copyright ©: Παντελής Γεωργογιάννης

Διεύθυνση: Αντωνίου Οικονόμου 8, 26504 Άγιος Βασίλειος, Πάτρα
Τηλ: +30 6944346420
<http://www.georgogiannis.gr>
E-mail: pantelis.georgogiannis@gmail.com

Τίτλος : Εκπαίδευση και Διαπολιτισμική Επικοινωνία
Πρακτικά 1ου Συνεδρίου Ελλάδας - Δημοκρατιών πρώην Σοβιετικής
Ένωσης

1η έκδοση: Πάτρα 1994 (έντυπη)
2η έκδοση: Πάτρα 2018 (ηλεκτρονική)

Επιμέλεια μορφοποίησης κειμένων:

*Μελιτζάνη Ειρήνη, Πτυχιούχος Τουριστικών Επιχειρήσεων ΤΕΙ Πάτρας, ΜΔΕ στις
Επιστήμες της Αγωγής, Υπ. Διδάκτωρ ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Πατρών, Συνεργάτης
Ελεύθερου Πανεπιστημίου Πολιτών*

*Αντωνοκοπούλου Βασιλική, Πτυχιούχος Φιλολογίας ΑΕΙ Πάτρας, Μεταπτυχιακή
φοιτήτρια στο Πανεπιστήμιο Λευκωσίας στην Διδακτική Γλώσσας και Λογοτεχνίας*

Ηλεκτρονική στοιχειοθεσία - σελιδοποίηση:

*Μελιτζάνη Ειρήνη, Πτυχιούχος Τουριστικών Επιχειρήσεων ΤΕΙ Πάτρας, ΜΔΕ στις
Επιστήμες της Αγωγής, Υπ. Διδάκτωρ ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Πατρών, Συνεργάτης
Ελεύθερου Πανεπιστημίου Πολιτών*

*Αντωνοκοπούλου Βασιλική, Πτυχιούχος Φιλολογίας ΑΕΙ Πάτρας, Μεταπτυχιακή
φοιτήτρια στο Πανεπιστήμιο Λευκωσίας στην Διδακτική Γλώσσας και Λογοτεχνίας*

ISBN: 978-618-83706-4-7

σ.σ. 218, σχήμα 17,5 X 25 εκ.

Όλα τα κείμενα δημοσιεύονται με ευθύνη των συγγραφέων τους

Απαγορεύεται η μερική ή ολική αναδημοσίευση του έργου αυτού, καθώς και η αναπαραγωγή του με οποιοδήποτε άλλο μέσο, χωρίς σχετική άδεια του κατόχου του Copyright.

Επιστημονική Επιτροπή Κριτών

Σήφης Μπουζάκης, Αναπληρωτής Καθηγητής Πανεπιστημίου Πατρών

Γιούλια Ιβάνοβα, Καθηγήτρια Ακαδημίας Επιστημών Ρωσίας-Ινστιτούτο Εθνολογίας και Ανθρωπολογίας

Αθανάσιος Παπάς, Καθηγητής ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Αθηνών

Ναταλία Νικολάου, πρώην Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Μόσχας

Οργανωτική Επιτροπή

Παντελής Γεωργογιάννης (Πρόεδρος)

Χρήστος Τερέζης (Αντιπρόεδρος)

Σπύρος Κρίβας (Γραμματέας)

Γιάννης Τσακαρέστος (Ταμίας)

Κώστας Κοντογιάννης (Μέλος)

Μερόπη Παρβέρη (Μέλος)

Μελοπομένη Σγάρτσου (Μέλος)

Βασίλης Μαλτέζος (Μέλος)

Σεργκεί Κοτίκωφ (Μέλος)

Ελένη Παπαδοπούλου (Μέλος)

Σοφία Βλιώρα (Μέλος)

Γραμματεία

Σοφία Βλιώρα

Ολυμπία Παπούλια

Λίτσα Καλιβωκά

Θεοδώρα Φαρδέλλα

Ρούλα Γρετσίστα

Δακτυλογράφηση Πρακτικών Συνεδρίου

Σοφία Καραχάλιου

Επιμέλεια διορθώσεων

Βασίλης Μαλτέζος

Επιμέλεια εκτύπωσης πρωτοτύπου σε Η/Υ

Γιάννης Τσακαρέστος

Βιντεοκάλυψη

Νίκος Ροβόλας

Εκτύπωση

Γεώργιος Καραγεωργόπουλος, Εκτυπωτικό Κέντρο Πανεπιστημίου Πατρών

Περιεχόμενα

Πρόλογος	11
Πρόλογος ηλεκτρονικής έκδοσης	13
Συνεδρία I Ο Ελληνισμός στις Δημοκρατίες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης	15
<i>Ενότητα Α΄</i> <i>Προεδρεύων: Αλέξανδρος Κοσμόπουλος</i>	15
Ιστορική ανάλυση της πολιτιστικής εξέλιξης του Ελληνισμού στις Δημοκρατίες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης <i>Ιβάνοβα Γιούλια, Καθηγήτρια Ακαδημίας Επιστημών Ρωσίας,</i> <i>Εθνολόγος Ερευνήτρια Ινστιτούτου Εθνολογίας και Ανθρωπολογίας.</i>	17
Η Ποντιακή Γενοκτονία - αρχή της νέας Ποντιακής Ιστορίας <i>Χαραλαμπίδης Μιχάλης, Πολιτικός - Οικονομικός Επιστήμονας -</i> <i>Ερευνητής.</i>	20
Οι Ελληνορωσικές πολιτισμικές επικοινωνίες του 17ου αι. <i>Αλεξανδροπούλου Όλγα, Δρ. Φιλολογίας Πανεπιστημίου Κρήτης,</i> <i>εξωτερικός συνεργάτης του Κέντρου Βυζαντινών Ερευνών</i> <i>του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών.</i>	24
Συζήτηση	31

Ενότητα Β΄	
Προεδρεύων: Γιούρι Νταβίντοφ	37
Τα Ελληνικά σχολεία της Ρωσίας και της πρώην Σοβιετικής Ένωσης	39
<i>Φωτιάδης Κώστας, Αναπληρωτής Καθηγητής Α.Π.Θ.</i>	
Η κατάσταση του Ελληνισμού και της εκπαίδευσης στη Ρωσία	47
<i>Δημήτριος Κωνσταντίνος, Ιστορικός, Βουλευτής Περιφέρειας του Κουμπάν Ρωσίας, Πρόεδρος Επιτροπής Εθνικών προβλημάτων της περιφέρειας του Κουμπάν.</i>	
Συζήτηση	51
Συνεδρία II	
Η Ελληνική γλώσσα και ο Ελληνικός Πολιτισμός στις Δημοκρατίες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης	57
Ενότητα Α΄	
Προεδρεύων: Σπύρος Κρίβας	57
Η Ρωσική Λογοτεχνία στην Ελλάδα. Στιγμιότυπα μιας πορείας	59
<i>Γλίνσκαγια Σόνια, Καθηγήτρια Παν/μίου Ιωαννίνων.</i>	
Αναγέννηση της ελληνικής μόρφωσης και του πολιτισμού στην Ουκρανία στο παράδειγμα της Κριμαίας	66
<i>Κερασίδου Ελπίδα, Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Συμφερούπολης Ρωσίας.</i>	
Διδασκαλία της Γλώσσας και Διδασκαλία μέσω Γλώσσας σε καταστάσεις Διγλωσσίας	72
<i>Σκούρτου Ελένη, Επίκουρος Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Αιγαίου.</i>	
Συζήτηση	77
Ενότητα Β΄	
Προεδρεύων: Βλαδιμίρ Μπαμπέσκου	81
Δυνατότητες και προοπτικές εμβάθυνσης της διαπολιτισμικής επικοινωνίας και αλληλεπίδρασης των πολιτισμών Ελλάδας και Ρωσίας - Κοινοπολιτείας	83
<i>Χαλδογιαννίδης Νίκος, Καθηγητής, Πρόεδρος του τμήματος Γερμανικής Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Πιατγκόρσκ Ρωσίας.</i>	
Η εξέλιξη Ρωσσοελληνικών μορφωτικών σχέσεων	86
<i>Τσέρνι Βλάντιμιρ, Α΄ Αντιπρύτανης Πανεπιστημίου Κουμπάν, Ιστορικός, Πρόεδρος του Τομέα νεότερης Ιστορίας Ρωσίας και κοινωνιολογίας.</i>	

Συζήτηση	89
Πανηγυρική Συνεδρία	93
Συνεδρία III	
Η Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα - Εθνικά Θέματα	105
<i>Προεδρεύουσα: Ελένη Παπαδοπούλου</i>	105
Προβλήματα μεταρρύθμισης στην Ανώτερη Εκπαίδευση της Ρωσίας	107
<i>Μπαμπέσκου Βλαδίμिर, Πρύτανης Πανεπιστημίου Κομπάν, Πρόεδρος Τμήματος Ακαδημίας Επιστημών Νότιας Ρωσίας, Αντιπρόεδρος Ένωσης Πρυτάνεων της Ρωσίας, Μέλος Ακαδημίας Επιστημών Ρωσίας.</i>	
Η επιμόρφωση ομογενών από την πρώην Σοβιετική Ένωση. Μια πρώτη προσέγγιση	111
<i>Βεργίδης Δημήτριος, Λέκτορας στο ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Πατρών</i>	
Το Κυπριακό πρόβλημα και ο Κυπριακός Ελληνισμός	117
<i>Κρανιδιώτης Γιάννος, Δρ. Διεθνών Σχέσεων</i>	
Οι σχέσεις του Βυζαντίου με τη Ρωσία ως αρχέτυπο και προοπτική για τις σύγχρονες σχέσεις της Ελλάδας με τις Ορθόδοξες χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης	121
<i>Τερέζης Χρήστος, Επίκουρος Καθηγητής στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης Πανεπιστημίου Πατρών</i>	
Συζήτηση	130
Συνεδρία IV	
Εκπαιδευτικά θέματα των Δημοκρατιών της πρώην Σοβιετικής Ένωσης και η προοπτική εμβάθυνσης με την Ελλάδα στο χώρο της παιδείας	141
<i>Προεδρεύων: Σήφης Μπουζάκης</i>	141
Η Πολιτική της Ρωσίας στην Εκπαίδευση σήμερα	143
<i>Νταβίντοφ Γιούρι, Καθηγητής, Πρύτανης Γλωσσολογικού Πανεπιστημίου Πιατγκόρσκ Ρωσίας.</i>	

Προτάσεις για την ανάπτυξη Διαπολιτισμικής Επικοινωνίας και Διαπανεπιστημιακής Συνεργασίας μεταξύ Ελλάδας και χωρών της Κοινοπολιτείας	147
---	------------

Γεωργογιάννης Παντελής, Επίκουρος Καθηγητής στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης Πανεπιστημίου Πατρών.

Προβλήματα εκπαίδευσης μετά τις πολιτικές αλλαγές στην πρώην Σοβιετική Ένωση	154
---	------------

Σαποβάλοφ Βλαντιμίρ, Καθηγητής, Πρύτανης Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Σταυρούπολης.

Συζήτηση	160
-----------------	------------

Συνεδρία V

Προβλήματα Ελληνόγλωσσης Εκπαίδευσης και Εκπαίδευση - Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών	165
---	------------

Ενότητα Α΄

<i>Προεδρεύων: Βασίλειος Μαλτέζος</i>	165
---------------------------------------	------------

Δομή και λειτουργία του Εκπαιδευτικού Συστήματος στις Δημοκρατίες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης	167
--	------------

Παπαδοπούλου Ελένη, Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Πιάτγκορσκ.

Η Εκπαιδευτική Πολιτική του ΠΤΔΕ του Πανεπιστημίου Πατρών στην εκπαίδευση και επιμόρφωση εκπαιδευτικών του εξωτερικού: πρόταση διαπολιτισμικής προσέγγισης	171
---	------------

Μπουζάκης Σήφης, Πρόεδρος, Αναπληρωτής Καθηγητής στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Πατρών.

Εκπαίδευση εκπαιδευτικών και μορφωτικά προβλήματα των Ελλήνων της διασποράς στο Κουμπάν	175
--	------------

Φεντορένκο Ιγκόρ, πρόεδρος Τμήματος Μόρφωσης και Επιστήμης στην περιοχή του Κρασνοντάρ Ρωσίας

Συζήτηση	181
-----------------	------------

Ενότητα Β΄ Προεδρεύων: Σπύρος Κρίβας	191
---	------------

Οι προοπτικές της εκπαιδευτικής ανάπτυξης στις συνθήκες του τοπικού χαρακτήρα της	193
--	------------

Σαποβάλοφ Βαλερί, Καθηγητής Πανεπιστημίου, Διεθνούς Εκπαίδευσης Περιοχής Σταυρούπολης.

Ιστορία, προβλήματα και προοπτικές της Ελληνόγλωσσης Εκπαίδευσης στην Κοινοπολιτεία	198
<i>Νικολάου Ναταλία, πρώην Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Μόσχας</i>	
Συζήτηση	201
Στρογγυλή Τράπεζα - Συμπεράσματα	207
Στρογγυλή Τράπεζα	209
Τελικά συμπεράσματα	217

Πρόλογος

Τα τελευταία χρόνια συνέβησαν τέτοιες κοσμογονικές αλλαγές στο χώρο της Ανατολικής Ευρώπης, που πολιτικά καθεστώτα κατέρρευσαν, οικονομικά συστήματα ανατράπηκαν κι άρχισε να συντελείται μια φοβερή επανάσταση, αλλού ειρηνική κι αλλού με υψηλό τίμημα ανθρώπινες ζωές.

Ο θόρυβος από την πτώση του τείχους του Βερολίνου υπήρξε τόσο ισχυρός, που παρέσυρε και κονιορτοποίησε όλα εκείνα τα διαχωριστικά που ορθώνονταν ανάμεσα στα κράτη της Ανατολικής Ευρώπης και της Δύσης και αυτομάτως άνοιξαν διάπλατα οι πόρτες επικοινωνίας και επαφής των λαών των δύο κόσμων για ανθρώπινη σχέση, συνεργασία και συνδημιουργία σε όλους τους τομείς (πολιτικούς, πολιτιστικούς, εκπαιδευτικούς, οικονομικούς κ.τ.λ.). Ελπίζουμε να συμβεί σύντομα το ίδιο και στην Κυπριακή Δημοκρατία.

Στα πλαίσια αυτής της συνεργασίας και συνδημιουργίας των λαών, το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Πατρών (Μονάδα Εργαστηρίου Διαπολιτισμικής Επικοινωνίας) υπό την αιγίδα του ΥΠΕΠΘ, οργάνωσε και πραγματοποίησε στην Πάτρα το Σεπτέμβρη του 1993 το “1ο Συνέδριο Ελλάδας και Δημοκρατιών της πρώην Σοβιετικής Ένωσης”, με θέμα “Εκπαίδευση και Διαπολιτισμική Επικοινωνία”.

Στο συνέδριο αυτό καταβλήθηκε κάθε δυνατή προσπάθεια από τους εισηγητές, άπαντες επιστήμονες υψηλού κύρους, να φανούν και να γίνουν γνωστές οι πολιτισμικές σχέσεις των δύο λαών στη μακράιωνη ιστορία τους. Ειδικότερα σε ό,τι αφορά την ελληνική πλευρά να φωτιστεί το επίπεδο στο οποίο βρίσκεται η παρεχόμενη ελληνική παιδεία στον Ελληνισμό που ζει και δραστηριοποιείται στο χώρο των Δημοκρατιών της πρώην Σοβιετικής Ένωσης, που επίσημα ανέρχεται στις 380.000 και ανεπίσημα στο 1.000.000. Το συνέδριο, επίσης, επιχείρησε να αναδείξει τα μέτρα που επιβάλλεται να ληφθούν εκ μέρους της ελληνικής πλευράς και τις ενέργειες εκείνες που είναι απαραίτητες για την προώθηση διαπανεπιστημιακών συνεργασιών μεταξύ Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων της χώρας μας και των Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων των παραπάνω Δημοκρατιών, καθώς και για την οργάνωση και περαιτέρω προαγωγή της

ελληνικής εκπαίδευσης στην πρώην Σοβιετική Ένωση.

Με την πεποίθηση ότι επιτελέσαμε μέρος από το καθήκον μας και το χρέος μας απέναντι στον Ελληνισμό της πρώην Σοβιετικής Ένωσης, όσον αφορά την προώθηση των διαπανεπιστημιακών σχέσεων των δύο χωρών και την περαιτέρω ανάπτυξη, εμβάθυνση και εδραίωση των σχέσεων εν γένει των λαών των δύο χωρών, δημοσιεύουμε τα πρακτικά του συνεδρίου.

Με την ευκαιρία αυτή θέλουμε να κάνουμε γνωστό πως ήδη άρχισαν οι προετοιμασίες για την συνδιοργάνωση με τους Ρώσους συναδέλφους μας του 2ου Συνεδρίου Ελλάδας και Δημοκρατιών της πρώην Σοβιετικής Ένωσης με θέμα “Εκπαίδευση και Διαπολιτισμική Επικοινωνία”, που θα πραγματοποιηθεί στο Πανεπιστήμιο του Κρασνοντάρ της Ρωσίας στις 11, 12 και 13 Οκτωβρίου του 1994.

Πάτρα, 15 Νοεμβρίου 1993
Ο Πρόεδρος της Οργανωτικής Επιτροπής

Παντελής Γεωργογιάννης
Επίκουρος Καθηγητής

Πρόλογος

ηλεκτρονικής έκδοσης

Οι κοσμογονικές αλλαγές που συνέβησαν στις αρχές της δεκαετίας του 1990 στο χώρο της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης με την πτώση του υπαρκτού σοσιαλισμού και του τείχους του Βερολίνου, ανέδειξαν την απουσία επιστημονικής αλλά και κάθε μορφής επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ του δυτικού κόσμου με τις Δημοκρατίες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης. Μέχρι την πτώση του υπαρκτού σοσιαλισμού η επικοινωνία ήταν περιορισμένη σε επίπεδο πρεσβειών των κρατών και μερικών εμπορικών συμφωνιών, ενώ ήταν σχεδόν ανύπαρκτη μεταξύ των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων.

Η Ελλάδα, λόγω της ιστορίας της και της γεωγραφικής της θέσης, αλλά και ως μέλος της νεοϊδρυθείσας τότε Ευρωπαϊκής Ένωσης, αποτελούσε για τις χώρες του ανατολικού μπλοκ τη χώρα πρόσβασης προς το δυτικό κόσμο.

Οι δεδομένες συνθήκες της εποχής, λοιπόν, αποτελούσαν μια πολύ ευνοϊκή χρονική συγκυρία και μια ευκαιρία για την χώρα μας να αναπτύξει και να διαμορφώσει τις σχέσεις και την επικοινωνία της με τις Δημοκρατίες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης και κατ' επέκταση να διαδραματίσει το δικό της ιστορικό ρόλο στις σχέσεις Ανατολής – Δύσης.

Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα παραπάνω, το Σεπτέμβριο του 1993 ως Επίκουρος Καθηγητής του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Πατρών και Διευθυντής της Μονάδας Εργαστηρίου Διαπολιτισμικής Επικοινωνίας και Αγωγής (ΜΕΔΕΑ) του ίδιου τμήματος, έθεσα τη βάση ενός συνεδριακού θεσμού με την οργάνωση του 1ου Συνεδρίου Ελλάδας και Δημοκρατιών της πρώην Σοβιετικής Ένωσης με θέμα «Εκπαίδευση και Διαπολιτισμική Επικοινωνία» και τη συμμετοχή επιστημόνων και πολιτικών και από τις δύο πλευρές. Στόχος του συνεδρίου ήταν να τεθούν οι βάσεις για την ανάπτυξη μιας πολιτισμικής αλλά και πολιτικής επικοινωνίας της Ελλάδας με τις χώρες των δημοκρατιών της πρώην Σοβιετικής Ένωσης και να αναδειχθεί ο ελληνισμός που ζούσε σε αυτές.

Ο συνεδριακός αυτός θεσμός, διευρύνοντας τους στόχους του, τόσο ως προς τον γεωγραφικό προσανατολισμό, καθώς περιέλαβε στο πρόγραμμά του τον διεθνή

ελληνισμό, όσο και ως προς τα αντικείμενα, τα οποία συνεχώς διευρύνονταν, συνεχίζεται μέχρι σήμερα και αριθμεί συνολικά 39 διοργανώσεις. Είναι ο μοναδικός που καταγράφει την πορεία και την εξέλιξη της διαπολιτισμικής επικοινωνίας και εκπαίδευσης, της διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας στην Ελλάδα και το εξωτερικό, καθώς και του επιστημονικού διαπολιτισμικού διαλόγου από την εμφάνισή του στην Ελλάδα μέχρι σήμερα.

Από τις έρευνες, τις ανακοινώσεις και τις συζητήσεις Ελλήνων και διεθνών επιστημόνων και ερευνητών κατά τη διάρκεια των διοργανώσεων, γεννήθηκαν ιδέες και προέκυψαν προτάσεις, με σημαντικά οφέλη για τον εκπαιδευτικό και πανεπιστημιακό κόσμο αλλά και για τη διαμόρφωση εθνικών εκπαιδευτικών πολιτικών.

Το έργο αυτό που ξεκίνησε το 1993 και συνεχίστηκε μέχρι το 2013 στα πλαίσια καταρχήν της ΜΕΔΕΑ και στη συνέχεια του Κέντρου Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Πατρών, συνεχίζεται μέσω του Ινστιτούτου Πολιτισμού, Δημοκρατίας και Εκπαίδευσης (ΙΠΟΔΕ).

Καθ' όλη τη διάρκεια του συνεδριακού θεσμού, το παραχθέν υλικό υπό τη μορφή πρακτικών, χορηγούταν μόνο στους εισηγητές και τους ακροατές, αρχικά σε έντυπη μορφή και τα τελευταία χρόνια σε ηλεκτρονική. Όμως παρέμενε αποθηκευμένο στην προσωπική μου ιστοσελίδα <http://georgogiannis.gr>, άγνωστο και άβατο στο ευρύ κοινό, όπως άλλωστε τα περισσότερα πρακτικά συνεδρίων, με εξαίρεση την αναφορά του στην εργογραφία μου ως επιμελητή των εκδόσεων.

Θεώρησα, λοιπόν, ότι το υλικό αυτό είναι απαραίτητο και χρήσιμο για το σύγχρονο ερευνητή και συνεπώς οφείλει να γίνει προσιτό στην ελληνική και διεθνή επιστημονική κοινότητα. Για το λόγο αυτό, αποφάσισα την εκ νέου επεξεργασία, αναδιοργάνωση και ψηφιοποίηση του υλικού και την ανάρτησή του στο διαδίκτυο, δημιουργώντας με τον τρόπο αυτό μια ηλεκτρονική βιβλιοθήκη.

Έπειτα από επίπονες προσπάθειες, πολύ κόπο και περισσότερο εθελοντισμό των συνεργατών μου, τους οποίους ευχαριστώ πάρα πολύ, πραγματοποιήθηκε απαιτουμένη ηλεκτρονική επεξεργασία του συνολικού έργου του συνεδριακού θεσμού από την ίδρυσή του έως σήμερα. Αποτέλεσμα αυτής της επανεπεξεργασίας ήταν η δημιουργία ηλεκτρονικών τόμων πρακτικών με νέα εμφάνιση, σελιδοποίηση και εξώφυλλο και συνακόλουθα τη χορήγηση ISBN ηλεκτρονικής έκδοσης από την Εθνική Βιβλιοθήκη, ώστε να ολοκληρωθεί ο κύκλος της αναμόρφωσης και η ανάρτησή τους στο διαδίκτυο.

Παντελής Γεωργογιάννης, 2018